

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain 150 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain 150 §:n muuttamisesta (HE 212/2016 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Ritva Partinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Auli Valli-Lintu, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Tarja Sinivuori-Boldt, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava lakimies Pirkka-Petri Lebedeff, Suomen Kuntaliitto
- asiantuntija Jarno Talvitie, Terveyspalvelualan Liitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Työ ja Terveys ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa siirtymäsäännöstä siten, että kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin työterveyshuollon sairaanhoito- ja muiden terveydenhuoltopalvelujen tuottamiseen vuoden 2019 alusta. Lisäksi ehdotetaan, että kunnan ja kuntayhtymän tulisi eriyttää työterveyshuollon palvelujen kirjanpito kunnan muista terveydenhuoltopalveluista ehdotettuna siirtymäaikana.

Henkilöstön eläketurvaa koskevaa siirtymäsäännöstä ehdotetaan jatkettavaksi siten, että sitä sovelletaan vastaavasti myös ehdotetun siirtymäajan kuluessa toteutettaviin tehtävien siirtoihin. Lisäksi ehdotetaan, että yhtiöittämisvelvollisuuteen liittyvä varainsiirtoverovapaus koskisi myös siirtymäaikana tehtyjä luovutuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Valiokunnan mietintö HaVM 24/2016 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uudessa kuntalaisissa (410/2014) työterveyshuollon sairaanhoito- ja muille terveystalveille säädettävä siirtymäaika jatkettavaksi kahdella vuodella siten, että kuntalain mukaista yhtiöittämisvelvollisuutta sovellettaisiin mainittujen palveluiden tuottamiseen vasta 1.1.2019 alkaen. Parhailaan on valmisteilla sote- ja maakuntauudistus, jossa kunnan vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitteet siirtyisivät pääosin maakunnille vuoden 2019 alusta.

Valiokunta pitää esitystä tarkoituksenmukaisena. Ilman siirtymäajan pidennystä kunnat joutuisivat joko yhtiöittämään mainitut palvelut kahden vuoden ajaksi tai luopumaan siksi ajaksi niiden tuottamisesta kilpailuilla markkinoilla. Yhtiöittämisestä aiheutuisi kunnalle yhtiön perustamiskustannusten lisäksi toiminnan lakkauttamiseen ja mahdolliseen yhtiön purkuun ja henkilöstöön liittyviä kustannuksia. Myös kuntien laaja vetäytyminen markkinoilta vaikeuttaisi merkittävästi toiminnan uudelleenkäynnistämisen edellytyksiä maakunnissa.

Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kunnan tuottaessa siirtymäaika kilpailutilanteessa markkinoilla työterveyshuoltolain (1383/2001) 14 §:ssä tarkoitettuja työterveyshuollon sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja tulee työterveyshuollon kirjanpito eriyttää kunnan muusta terveydenhuollon palvelujen kirjanpidosta. Säännöksellä turvataan kilpailuneutraaliteetin toteutumista siirtymäaika. Lisäksi kunnan on kuntalain 128 §:n mukaan hinnoiteltava toimintansa markkinaperusteisesti toimiessaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Tärkeää on, että esitetulle siirtymäajan pidennykselle on saatu Euroopan komission myönteinen kanta. Todettakoon, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi edelleen puuttua myös siirtymäaika kilpailua vääristävään tai estävään menettelyyn kilpailulain (948/2011) 4 a luvussa tarkoitettulla tavalla.

Valiokunta pitää myös perusteltuna, että siirtymäaika jatketaan kahdella vuodella myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevan, uuden yrityksen palvelukseen siirtyvän työterveyshuollon henkilöstön eläketurvan säilymisen sekä luovutettavan kiinteistön ja arvopapereiden luovutusta koskevan verovapauden osalta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 212/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 1.12.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps

Valiokunnan mietintö HaVM 24/2016 vp

jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Matti Semi vas
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
varajäsen Pertti Hakanen kesk
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Reijo Hongisto ps
varajäsen Ilkka Kantola sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne